

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

תוכן

- א. בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורין ... במפורחין ... והני אחריני נינהו ... במדדין ... דאיכא קן בתוך חמשים אמה ... כל המדרה אין מדרה יותר מחמשים אמה ... דקיימא בקרן זוית 1
- ב. רוב וקרוב ... כל המדרה.....2
- ג. העלי לקצב עליו בשר ... מתירין.....3
- ד. העור לפני הדורסן ... מתירין.....4
- ה. טבח וסכין אצל בהמה ... תבלין ומדוך אצל מדוכה ... מוליכין זה אצל זה.....5
- ו. ושויין שמולחין עליו בשר לצלי ... אבל לקדרה לא ... דאפילו לצלי כעין קדרה אסור 6
- ז. אין מולחין את החלבים ואין מהפכין בהן.....6
- ח. הכא אתי למימר ... מה לי למשטחינהו מה לי לממלחינהו.....7
- ט. מולח אדם כמה חתיכות בשר בבת אחת אף על פי שאינו צריך אלא לחתיכה אחת ... מערים ומלח גרמא גרמא.....8
- י. מסלקין את התריסין ביום טוב ... מתירין אף להחזיר ... התירו סופן משום תחלתן 9
- יא. מחזירין רטיה במקדש אבל לא במדינה.....10

דף יא.

א. בתוך הקן ומצא לפני הקן אסורין ... במפורחין ... והני אחריני נינהו ... במדדין ... דאיכא קן בתוך חמשים אמה ... כל המדרה אין מדרה יותר מחמשים אמה ... דקיימא בקרן זוית

נתבאר לעיל דף י. שיונים שרוצה ליטול מהם ביום טוב, אם אינם בני תרבות צריך להזמין¹, ואין הזמנה מועילה אלא ליונים שאינו צריך לצודם², כגון שהם קטנים שאינם יכולים לעוף כל כך, ותוספם בלי לרדוף אחריהם.

¹ שו"ע ונו"כ תצו יד

² מ"ב שם מה

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

ואם בשעה שזימן את היונים היו בתוך הקן, ולמחר מצא אותם על פתח הקן³, מותרים אף על פי שאינו מוצאן במקומן, שהרי הזמין מה שיהיו בכל הקן.

אבל אם מצאן לפני הקן, על המדרף הנמצא לפני פתח הקן שאליו יוצאים היונים לשאוף אויר⁴, אם הן יכולין לפרוח מעט⁵, אסורים. שמכיון שלא מצאם במקומם, חוששין אנו שמא אלו שהזמין פרחו והלכו להם, ואלו הן אחרים שבאו ממקום אחר לכאן.

אבל אם אין היונים שהזמין יכולים לפרוח אפילו מעט, אלא יכולין רק לדרודות מעט מעט, אם לא היה אתמול קינים אחרים של יונים תוך חמשים אמה סביבות זה הקן, הרי אלו היונים שמצאן לפני הקן מותרים, שכל המדרה אינו מדרה יותר מן חמשים אמה, ואם כן אלו היונים בודאי לא באו ממקום אחר, אלא הן הן היונים שהזמין.

וכן אפילו יש קינים אחרים של יונים סביבות זה הקן אלא שהן בקרן זוית, בענין שאי אפשר לראותם ממקום שלפני זה הקן שמצא בו היונים שזימן, הרי אלו מותרים. לפי שכל המדרה אינו מדרה אלא עד מקום שיכול לראות משם את קנו שיצא ממנו.

אבל אם אתמול בשעה שזימן אותם היו קינים אחרים של יונים מוקצים תוך חמשים אמה סביבות זה הקן, וביום טוב בשעה מצא את היונים, לפני הקן לא מצא מנין יונים של מוקצה שבקינים אחרים כמו שהיה מנינם אתמול⁶, יש לחוש שמא היונים שזימן הלכו להם ואלו שלפני הקן הן יונים מוקצים שהיו מדרין והולכין, עד שהגיעו עד לפני זה הקן, ולפיכך הם אסורים.

ב. רוב וקרוב ... נל המדרה

גוזל⁷ שמדרה ואינו יכול לפרוח, הנמצא קרוב לשובך בתוך חמשים אמה, הרי הוא של בעל השובך⁸. חוץ לחמשים אמה, הרי הוא של מוצאו, שאין

³ רמ"א ונו"כ שם

⁴ מ"ב שם ס"ק מב

⁵ דוקא מעט אבל יכולים ממש לעוף אין מועיל הזמנה כלל. כיון שצריך לצודם כנזכר מהמ"ב שם מה

⁶ שו"ע הרב כב מהפ"ח, ומשמע שאם מצא בשאר הקינים יונים כמספר שהיו בערב החג אין לחשוש שמא התחלפו ואלו באו לפה ואחרים הלכו לקן האחר. וקצ"ת צ"ע שבמ"ב לא הזכיר זאת כלל.

⁷ שו"ע ונו"כ חו"מ רס ה

⁸ ובשביל של כרמים אפילו חוץ לנ" אמה הוי של בעל השובך, שעל ידי הכרמים דרכם לנדוד יותר מחמישים אמה. רמ"א שם וסמ"ע שם ס"ק לג

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

הגוזל מדדה יותר על חמשים אמה⁹. ותולים אנו שנפל מעוברי דרכים ורובם גוים¹⁰ ואפילו נפלו מישראל עכ"פ אין בהם סימן ובעליהם התייאשו¹¹. נמצא בין שובכות, הרי הוא של קרוב. מחצה למחצה, יחלוקו. אך כל זאת, כשהיו יוני שני השובכות שוין במנין, אבל אם היו יוני האחד רבים, הלך אחר הרוב אף על פי שהוא רחוק¹² שרוב וקרוב הלך אחר הרוב. גוזלות מפריחים, בכל ענין, הרי הם של המוצא.

ומה שהולכים אחר הרוב אף על פי שהוא רחוק י"א¹³ שאין זה אלא כשהקרוב ג"כ אינו באותו מקום ממש, שודאי ממקום אחר בא, ואנו דנים אם בא ממקום הקרוב או מן הרוב הרחוק קצת יותר, ואמרינן שבא ממקום הרוב, אבל כשאנו דנים אם הוא מאותו מקום ממש או ממקום אחר שהוא הרוב, אזלינן אחר הקרוב.

לפיכך מצא אבידה שיש בה סימן במקום שרוב ישראל מצויים שם, במקום שרבים העוברים שם, חייב להכריז, אפילו במקום שמצויים שם מחצה ישראל ומחצה עכו"ם, וכן בעיר שרובה עכו"ם ומצא אבידה במקום שרוב העוברים שם הם ישראל, חייב להכריז¹⁴.

ג. העלי לקצב עליו בשר ... מתירין

כבר התבאר בשבת דף קכג. שכלי שמלאכתו לאיסור כלומר הפיץ המשמש לעשיית מלאכה אסורה, מותר לטלטלו רק "לצורך גופו" או "לצורך מקומו", אך אסור לטלטלו כשאין כל צורך בטלטולו בו ביום, ואף אם טלטלו דרוש מפני שחם עליו שלא יתקלקל או שלא יאבד אסור.

לפיכך משטח חיתוך שנועד לקצוץ עליו ירקות וכדומה דק דק, ואין רגילים לחתוך עליו דברים אחרים. אך אינו מקפיד אם יחתוך עליו דברים אחרים, הרי הוא בלי שמלאכתו לאיסור שהרי מיועד למלאכת טחינה (חיתוך דק דק) ומותר לטלטלו רק לשימוש במשטח, או אם צריך למקומו. אך מכיון

⁹ דבשיעור נ' אמה ממלאים כריסם, וחוזרת לקינה ואינה מדדית יותר כיון דאינה יכולה לפרוח. סמ"ע שם לא סמ"ע שם לב

¹¹ בתוי"ט פ' לא יחפור דמוכה שאין בגוזלות סי' וא"כ אפילו רובם עוברי דרכים ישראל שרי עכ"ל ולפע"ד אין זה קושיא דמ"מ מאן לימא דמצאן לאהר יאוש דלמא אכתי לא ידע דנפל מיניה וה"ל יאוש שלא מדעת דלא הוי יאוש וכדלקמן סי' רס"ב. וכן בתו' פ' לא יחפור דף כ"ג ע"ב משמע לכאורה כהסמ"ע מיהו הרמב"ן בחדושי פ' לא יחפור בשם ר"ח והנ"י כתבו כהתוס' י"ט וכ"כ הע"ש וא"כ צ"ל דגוזלות מידע ידע בנפילתן. ש"ך שם כב

¹² דקיי"ל כל היכא דיש לספק ולתלות בקרוב או ברוב אף שהוא רחוק יותר, תלינן ברוב. סמ"ע שם לה ועיין בינת אדם שער רוב וחוקה סימן כט בטעם הדבר.

¹³ סמ"ע רנט ס"ק ו' אך עיין במ"ז שם שהקשה עליו ועי' ט"ז יו"ד סימן רצד ס"ק יז ובצ"צ פסקי דינים הו"מ כאן

¹⁴ שו"ע ונו"כ הו"מ רנט ג

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

שאינן לטלטלו לצורך שמירתו, אסור לו להחזירו למקומו אם מטרתו שלא יינזק או ייגנב.

ואם מקפיד עליו שלא לחתוך בו דברים אחרים, או סכין שמועד לחיתוך דק, ומקפידים עליו לשימוש זה בלבד שהרי דינם שהינם מוקצה מחמת חסרון כים. דעת המג"א וש"ע הרב¹⁵ שמותר להשתמש בהם לשימוש המותר ביו"ט שהותר השימוש במוקצה לצורך שמחת יו"ט ואוכל נפש, שהרי תורת כלי עליו, ובביאור הלכה¹⁶ הסתפק בזה.

ד. העור לפני הדורסן ... מתירין

על אף שעור לח של בהמה הרי הוא מוקצה שהרי אינו ראוי לכולם, ועומד הוא לסחורה¹⁷, מ"מ בהמה שנשחטה¹⁸ ביום טוב מותר לטלטל עורה להניחו במקום שמור או להוציאו מהחמה להעבירו לצל אף על פי שאין עליו בשר. ומותר אפילו ליתנו במקום דריסת הרגלים שלא יפסד העור, אע"ג שעל ידי כך העור מתעבד במקצת, שאם לא נתיר לו ימנע מלשחוט, ונמצא ממעט בשמחת יום טוב. ולכן התירו מוקצה והתירו עיבוד כזה, שאינו ניכר בבירור שעושה לשם עיבוד, דשאפשר שטחה כדי שישבו עליה (שעיקר ישיבתם באותו הזמן היה בדרך זו שוטחין עור או בגדים ע"ג קרקע ויושבין עליהן) והו"ל התיקון כלאחר יד¹⁹.

אם יודע בודאי שלא יפסד העור, אסור אפילו לטלטלו מחמה לצל, וכל שכן לשטחו, ואפילו נשחטה ביום טוב.

אך בהמה שנשחטה מערב יו"ט, אם היה לו שהות להפשיטו הרי העור מוקצה כנזכר ואסור לטלטלו כלל²⁰.

¹⁵ שם ס"ק יא ובש"ע הרב יג

¹⁶ שם ד"ה אלא. וצ"ע דבשער הציון תצט ס"ק כב פשיטא ליה לאסור חלבים העומדים לסחורה ומקפיד עליהם שלא לטלטל ביו"ט, משום דהוי מוקצה מחמת ח"כ אולם אפשר שאסר לטלטל לצורך תוספת אורה או גופו או מקומו אך אם אין לו במה יאיר יהיה מותר דהוי ממש צורך או"ג ושמחת יו"ט. וצ"ע.

¹⁷ שו"ע ונו"כ שח כה

¹⁸ שו"ע ונו"כ תצט ג

¹⁹ מ"ב שם ס"ק ה

²⁰ מ"ב שם י אולם אם יש עליו בשר מותר לטלטלו משום הבשר. שם ו

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת ביצה

נוצות של עוף שנשחטו ביו"ט דינם כעור של בהמה ומותר לטלטלם להצניעם, אך אם נשחט מעו"ט אפילו הוסרו הנוצות אסור²¹.

ה. טבח וסכין אצל בהמה ... תבלין ומדוך אצל מדוכה ... מוליכין זה אצל זה

מלאכה שהיא לצורך אוכל נפש, מותרת ביום טוב ונכלל בזה כל המלאכות שנעשות בגוף המאכל עצמו, כגון השחיטה, הלישה, האפיה והבישול, מותר לעשותן ביום טוב. ויתרה מזו, גם מלאכה שהאדם האוכל נהנה מתוצאתה, אף כי אינה נעשית בגוף המאכל, כגון הוצאתו מרשות לרשות, גם היא מותרת.

ולא אסרו ההוצאה מרשות לרשות ביום טוב, אף על פי שאפשר לעשותה מבעוד יום, כדי להרבות בשמחת יום טוב²², ויוליד ויביא כל מה שירצה וישלים הפציו, ולא יהיה כמי שידיו אסורות²³.

לפיכך הטבח²⁴ והשוחט יכולים להוליך את הסכין למקום הבהמה אפילו דרך רשות הרבים, וכן מותר להוליך הבהמה והסכין אצל הטבח והשוחט, ואין חוששין שמא ימלך ולא ישחט, ונמצא טרה ביום טוב שלא לצורך, ואפילו גדי קטן שצריך להוליך על כתיפו. ואף על פי שהיה אפשר להוליכו מאתמול.

וכן מטעם זה²⁵ מותר להוליך תבלין למקום בו יש בו מטחנה (באפון שהיא מותרת בשימוש ביו"ט), או את המטחנה אצל התבלין, ואין חוששין שמא ימלך ולא יטחון, ונמצא טרה ביום טוב שלא לצורך, וכן כל כדומה לזה כגון אוכל להניחו בסיר המונח במקום אחר ולהיפך, ואפילו דרך רשות הרבים מותר להוליכם, אף על פי שהיה אפשר להוליכם מערב יום טוב, לפי שלא גזרו על הוצאה שהיה אפשר לעשותה מערב יום טוב.

²¹ רמ"א ונו"כ שם

²² דלענין הוצאה אמרינן, מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך, ובלבד שיהיה בה צורך היום קצת. שער הציון סימן תצה ס"ק י

²³ רמב"ם פ"א מה' יום טוב ה"ו, שו"ע הרב סי' תצה ס"ה, ועיין מ"ב תצה יג, ועיין סי' תצה במ"ב ס"ק י ובשעה"צ ס"ק י

²⁴ שו"ע ונו"כ תצה ב

²⁵ שו"ע ונו"כ תקד ב

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

ו. ושׁוין שמוֹלַחין עליו בשר לצלי ... אבל לקדרה לא ...

דאפילו לצלי כעין קדרה אסור

בהמה שנשחטה ביום טוב אין מולחין את הבשר להוציא מדמו²⁶ על גבי העור²⁷, מפני שצריך למלחו היטב, ונמצא מעבד את העור.

אבל מותר למלוח עליו בשר מליחה קלה, כדרך שמולחין לצורך צלייתו שיתן המלח טעם בו²⁸, ומותר להערים ולמלוח כאן בשר מעט, וכאן בשר מעט עד שימלח את כולה.

כל האמור אינו אלא כשנשחטה ביום טוב, שאם לא יתירו לו לעשות כן ימנע מלשחוט, אבל אם נשחטה בערב יום טוב, אפילו הופשטה ביום טוב אסור לטלטל את העור וליתנו במקום דריסת הרגלים כנזכר, וכן אסור למלוח עליו בשר אפילו מליחה קלה, שהרי אף אם נאסור לו לא ימנע מלשחוט בערב יום טוב, שהרי יכול להפשיטה ולעשות כל צרכי העור בערב יום טוב, אבל אם נשחטה סמוך לחשכה שלא היה שהות להפשיטה קודם יום טוב מותר לטלטל העור מחמה לצל וליתנו במקום דריסת הרגלים ולמלוח עליו מליחה קלה כדי שלא יפסד העור²⁹.

אבל אם יודע בודאי שלא יפסד העור, אסור אפילו לטלטלו מחמה לצל, וכל שכן למלחו, ואפילו נשחטה ביום טוב.

בגלויות שעושים שני ימים טובים מספק, הרי יום טוב ראשון נחשב לחול לגבי יום טוב שני, לפיכך אם נשחטה ביום טוב ראשון, אפשר שדינה³⁰ כאלו נשחטה בערב יום טוב לענין טלטול העור ומליחתו.

ז. אין מולחין את החלבים ואין מהפכין בהן

אף על פי שאין עיבוד באוכלין, מכל מקום דבר שאינו אוכל גמור, כגון חלבים, המולחין חייב משום מעבד.

²⁶ שו"ע ונו"כ תצט"ג

²⁷ אפילו אם הוא מונח בשיפוע שאין בו איסור משום מולח על גבי כלי שאינו מנוקב

²⁸ דהצלי אין צריך מליחה מעיקר הדין, אך צריך מליחה מועטת כמ"ש בי"ד סי' ע"ו

²⁹ מ"ב שם י

³⁰ מ"ב שם י דבשו"ע הרב פסק בזה כמג"א שאוסר ובבגדי ישע מצדד להקל.

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

לפיכך אין מולחין³¹ את החלבים ביום טוב אפילו נשחטה הבהמה ביום טוב, שהרי הם אסורים באכילה, ונמצא עושה מלאכה שלא לצורך יום טוב³², ואסור למלוח עליהם בשר באויר בענין שאינו נוגע בהם³³ כדי שיפול המלח גם עליהם³⁴, ואפילו מליחה קלה אסור למלוח עליהם, משום דחלבים די להם במליחה מועטת ונמצא דהרי הוא כמעבד.

דף יא:

ח. הנא אתי למימר ... מה לי למשטחינהו מה לי לממלחינהו

למרות שהתרנו לשטוח את עור הבהמה שנשחטה ביו"ט למרמס הרגליים, אך מ"מ אסור להגביה את העור לשוטחו על גבי יתדות, מפני שניכר הדבר שאינו עושה אלא לצורך העור, ואם נתיר לו, יתיר לעצמו לעשות ג"כ שאר צרכי העור, דהיינו מליחה ועיבוד גמורים³⁵.

וכן אין מהפכין³⁶ את החלבים ואין שוטחין אותן באויר על גבי יתדות כדי שלא יסריחו, אפילו נשחטה הבהמה ביום טוב, ואין מתירין לו כדי שלא ימנע מלשחוט לפי שהדבר ניכר שעושה כן לצורך החלבים, ואם נתיר לו לעשות כן אף הוא יתיר לעצמו לעשות שאר צרכי החלבים דהיינו למולחין³⁷.

אבל מותר לטלטלן מחמה לעל כדי שלא יסריחו או להצניען בשביל שלא יאבדו, שאם לא נתיר לו ימנע ולא ישחוט כלל, וכיון שאין מתירים לו אלא טלטול בעלמא ואין מתירין לו לשטוח באויר, אין חוששים שמא יתיר לעצמו אף מליחתו, אבל אם הן מונחים בעל במקום המשתמר אסור לטלטלן לדברי האוסרים נולד ביום טוב, לעיל דף ב. שהרי אתמול היו מחוברים וטפלים לגבי הבהמה ונחשבים כבהמה עצמה, ועכשיו אינן ראויים ועומדים אלא להדלקה והרי זה נולד.

³¹ שו"ע ונו"כ שם ד

³² מ"ב שם יג

³³ שהרי על החלבים ממש אי אפשר להניח בשר שכולע מן החלבים. מ"ב שם יז

³⁴ מ"ב שם טז

³⁵ מ"ב שם ה

³⁶ שו"ע ונו"כ שם ד

³⁷ מ"ב שם טו

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

אולם חלבים מבהמה שנשחטה מערב יום טוב, מותר לכו"ע לטלטל החלבים ביום טוב אם לא הקצה אותם לסחורה³⁸, שהרי מאתמול הן עומדים להדלקה ואין כאן נולד כלל.

ט. מולח אדם כמה חתיכות בשר בבת אחת אף על פי שאינו צריך אלא לחתיכה אחת... מערים ומלח גרמא גרמא

ביום טוב³⁹ מותר למלוח בשר להכשירו מדמו ולהדיחו, אם בדעתו לאכול ממנו באותו היום, אף על פי שהיה אפשר למלחו מערב יום

ואפילו הבשר שאינו רוצה לאכלו ביום טוב אם חושש שמא יסריח, מותר למלחו ביחד עם הבשר שרוצה לאכול, במפולת יד אחת, כגון שיש כאן שלש חתיכות יניחם זו אצל זו ויקח מלח מלא הפניו כדי שיעור מליחה של כל החתיכות וזורח עליהם בבת אחת⁴⁰, שכיון שטורה אחד הוא טורה לכל הבשר, ואינו מוסיף טרחא יתירה בשביל מליחת הבשר שאינו רוצה לאכול ביום טוב, שהרי מולח הכל ביחד, ואף על פי שהוא מוסיף קצת טרחא שהרי צריך להפך כל חתיכה וחתיכה בפני עצמה כדי למולחם בעד השני מ"מ כיון שאיסור מליחת בשר בשבת ויו"ט אינו אלא מדברי סופרים דמן התורה אין עיבוד באוכלין לפיכך הקילו בו⁴¹.

ואפילו אם אינו מולח הכל ביחד אלא זה אחר זה, מותר ע"י שיערים על כל חתיכה לומר מזו אני חפץ לאכול היום, ומולחה. כלומר שלאחר שמלח חתיכה אחת לאכלה ביום טוב, אומר הבירתה עריבה עלי ביותר לאכלה היום, ומולחה ג"כ, וכן יעשה בכל חתיכה וחתיכה שימלח, ואף על פי שהיה אפשר לו למלוח מערב יום טוב, ולמה התירו לו דבר זה כדי שלא ימנע מלשחוט מחמת שיחוש להפגת טעם הבשר הנמלח מערב יום טוב וירבה בשמחת יום טוב⁴².

³⁸ דאם הקצה אותם לסחורה אסורים במלמול, כשמקפיד עליהם מלהשתמש בהם שום דבר והוי מוקצה מחמת חסרון כים. שער הציון שם ס"ק כב. ואפילו למי שמתיר מוקצה מחמת ח"כ לצורך אוכל נפש ביו"ט אפשר דרבוני אורה לא חשיב צורך כל כך אולם אם אין לו אור כלל לכאורה יש להתיר וצ"ע שהשעה"צ סתם בזה

³⁹ שו"ע ונו"כ תק ה

⁴⁰ מ"ב שם כא

⁴¹ מ"ב שם כב

⁴² מ"ב שם כג

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

במה דברים אמורים קודם אכילת סעודת שחרית, אבל לאחר סעודת שחרית אסור למלוח בשר כדי שלא יסריח, ואפילו רוצה לבשל ולאכול חתיכה ממנו ומולח זו החתיכה עם שאר החתיכות ביחד, אעפ"כ אסור למלוח שאר החתיכות, דכיון שאינו צריך לאכול זו החתיכה ואינו אוכלה אלא כדי להתיר לו מליחת שאר החתיכות הרי זו הערמה⁴³.

ואם ידוע לו שבודאי יסריח מותר למלחו אפילו אחר אכילה, משום הפסד ממונו ואפילו זה אחר זה ע"י שיערים על כל חתיכה לומר מזו אוכל היום, ואוכל כזית מאחת מהן.

לא התירו דבר זה למלוח אחר אכילה אלא כששחט ביום טוב, כדי שלא ימנע מלשחוט, אבל אם שחטה מערב יום טוב כיון שהיה אפשר למלוח קודם יום טוב, אסור למלוח בשר שאינו צריך לו ביום טוב אלא אם כן מולחו קודם אכילה.

י. מסלקין את התריסין ביום טוב ... מתירין אף להחזיר ...

התירו סופן משום תחלתן

מלאכות הבונה⁴⁴ והסותר כל מה שאסור בשבת אסור ביום טוב, ולפיכך דלתות הבית והחלונות אסור להסירם מצריהם אפילו אם רוצה להגיע לאוכל שבבית. וכן ארונות שגדולים ומכילים בנפחם ארבעים סאה שיש בהם בונה מן התורה⁴⁵.

אולם ארונות שאינם מחוברים לקרקע, שמאוחסנים בהם תבלינים וכדומה וסגורים בלוח שמסירים מפתח הארון מותר ליטלו ולהחזירו.

אולם ארון עם דלת שיש לה צירים, ואינו יוכל לפתחו אלא אם יוציא את הדלת מהצירים, מותר לפתחו כדי ליטול אוכל לצורך יו"ט שהתירו לצורך שמחת יו"ט אולם לאחר שנטלה אסור להחזירה.

ואם חושש שמא יגנבו לו מצרכים אם לא יחזירנה אם יש לה רק ציר אחד מותר אך אם יש לה שני צירים אסור גזירה שמא יתקע את הציר בתוך חורו בחזקה בפטיש, ונמצא מתקן כלי ביום טוב, וחייב משום מכה בפטיש או משום בונה.

⁴³ שם כג וכד

⁴⁴ שו"ע ונו"כ תקיט א

⁴⁵ עיין רמ"א שיד א ובמ"ב שם ס"ק ב

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

אולם כלים העשויים⁴⁶ חלקים חלקים מותר להעמידן ביום טוב, אפילו הם מפורקים מערב יום טוב⁴⁷, ובלבד שלא יתקע דהיינו שלא יחברם בחוזק וגבורה שלא יתחייב משום בונה או משום מכה בפטיש, אבל כשאינו תוקע בחוזק מותר, ואפילו כלים שבכל השנה דרכן להיות תקועין בחוזק, אין חוששין שמא יתקע גם היום כמו שחוששין בשבת שיום טוב קל משבת ומשום שמחת יום טוב לא גזרו בו כל כך.

ולפיכך, מיטות שמסגרתם עשויה מכמה חלקים, או מיטות מתקפלות שצריך להניח מוט להחזיקם שלא יתקפלו, זכוכית שנשמטה ממשקפיים⁴⁸ מותר להחזירה שלא בחזקה למסגרת, וכן ידית המשקפיים שנשמטה, מותר להחזירה, אך לא יהדק את הבורג בשלימות אלא ברפיון.

וכן גלגל שנשמט מעגלה מותר להחזירה למקומה שלא בחזקה, וכן כל הכלים המורכבים מכמה חלקים ונתפרקו חלקיהן, ויש לו עקב כך מניעת שמחת יום טוב, מותר להדקם או להבריג שוב את ברגיהם, אבל לא בצורה מושלמת ובחזקה אלא ברפיון. אך אין לפרקם ביום טוב אלא אם חושש שייגבבו או יינזקו.

יא. מחזירין רטיה במקדש אבל לא במדינה

נתבאר במסכת עירובין דף קב: שמותר⁴⁹ להסיר תחבושת שיש עליה משחה, לקנה פצע וכדומה ומחזירה. וכן אם החליקה התחבושת יכול להחליקה חזרה למקומה. ולכן אדם הסובל מכויות מותר להסיר התחבושת על מנת להחזירה כדי לנקות את הכויה.

וכן מותר להסיר תחבושת על מנת להדקה מחדש.

אך תחבושת שהודבקה (מבעוד יום) באיספלנית כדי להדקה, לא יסירנה בשבת, אבל אם התחבושת מפריעה לאדם במקום הימצאה, מותר לחותכה, דרך קלקול, גם אם יצטרך להשתמש לצורך זה במספרים.

וכן אם אין כונתו לתקן את התחבושת או לנקות את הפצע, לא יסיר תחבושת שיש עליה משחה אפילו שלא הודבקה, שיש מחמירים.

אך רטייה שנפלה מעל גבי המכה על גבי קרקע, אם היתה משחה מרוחה עליה מלפני שבת הרי הוא כנותן לכתחילה ולא יחזירנה שאסור ליתן לכתחילה דחייש' שמא ימרה על גבה להחליק הגומות שיש בה.

⁴⁶ שו"ע ונו"כ שם ב

⁴⁷ מ"ב שם י

⁴⁸ פשוט ושו"ר כן בהל' המועדים פ"ג סעי' ד'

⁴⁹ שכת בה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

נפלה על גבי כלי, יחזרנה גם כשמשחה מרוחה עליה מלפני שבת. שהרי הוא כאילו הוחלקה ממקומה שמותר להחזירה על מקומה, וכשמחזירה לא יאגדנה בשבת בקשר של קיימא אלא בעניבה, משא"כ כשנפלה על גבי קרקע שמא יחליקנה בהחלקה הרטיה.

וכ"ז כשנפלה הרטיה מעצמה, אבל אם הסירה במתכוין אסור להחזירה, ויש חולקים ומתירים בזה. אך להסיר ע"מ לתקן יש לסמוך להקל כמבואר לעיל.